

گزارش
هسته‌ای

عکس: مجید عسکری پور

بازدارندگی یا ماجراجویی؟

بررسی پیامدهای استمرار تهدید به تغییر دکترین هسته‌ای از سوی برخی جریان‌های سیاسی برای ایران

در پاسخ به سوالی گفت: «نشانه‌ای از اینکه ایران به سمت تسلیحات هسته‌ای برود نداریم اما حرف‌هایی می‌شنویم و سوالاتی درباره‌اش مطرح می‌کنیم. در عین حال ایران تنها کشوری است که تسلیحات هسته‌ای ندارد اما اورانیوم ۶۰ درصدی غنی می‌کند».

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی همچنین اندکی پس از اولین حمله مستقیم ایران به اسرائیل در ماه آوریل، ضمن تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی به دنبال سلاح هسته‌ای نیست، هشدار داد اگر اسرائیل جرأت کند ایران را با سلاح هسته‌ای تهدید کند، ممکن است در دکترین هسته‌ای خود تجدیدنظر کنیم. در این میان، سخنان سردار رسول سنایی‌راد، معاون سیاسی دفتر عقیدتی سیاسی فرماندهی کل قوا که در مصاحبه‌ای، هشدار داده است که اگر اسرائیل تاسیسات اتمی جمهوری اسلامی را هدف قرار دهد، تهران ممکن است دکترین هسته‌ای خود را تغییر دهد نیز در رسانه‌های غربی منتشر شده و از آن با عنوان موضع «یکی از مشاوران ارشد رهبر ایران» یاد شده است.

فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت چهاردهم، چهارشنبه هفته گذشته و در حاشیه جلسه هیئت دولت در واکنش به نامه نمایندگان مجلس گفت: «نظر دولت در خصوص

روابط خارجی و علی‌اکبر صالحی، رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی در خصوص امکان تغییر دکترین هسته‌ای و توان ایران برای دستیابی به سلاح هسته‌ای واکنش غرب را به همراه داشت تا جایی که در گزارش‌های اخیر مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص برنامه اتمی ایران، فصلی نیز به اظهارات مشابه از سوی مقامات تهران اختصاص یافته است.

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ۱۹ فوریه به سخنان صالحی که در پاسخ به این سوال که «ما توانایی ساخت بمب اتمی را داریم؟» گفته بود: «ما همه آستانه‌های علم و فناوری هسته‌ای را داریم. من یک مثال بزنم؛ یک خودرو ساسی می‌خواهد، موتور می‌خواهد، فرمان می‌خواهد، جعبه دنده می‌خواهد. حالا شما بپرس جعبه دنده ساختی؟ می‌گویم بله، موتور ساختی؟ البته هر کدام برای کار خودشان»، واکنش نشان داد. رافائل گروسی گفت: «لفاظی نگران‌کننده‌ای وجود دارد، شاید شنیده باشید که مقامات بلندپایه ایران می‌گویند اخیراً همه عناصر لازم برای [ساخت] یک سلاح هسته‌ای را دارند»، وی خطاب به تهران افزود: «لطفاً به من هم اطلاع بدهید که چه چیزهایی در اختیار دارید»، رافائل گروسی در نشست خبری پس از افتتاحیه نشست ماه مارس شورای حکام نیز

ایده بالابردن سطح بازدارندگی کشور با استفاده از ساخت بمب هسته‌ای، ایده‌ای ساخته و پرداخته جمهوری اسلامی نیست. محمدرضا پهلوی، آخرین شاه ایران، کسی بود که از همان ابتدای کلید خوردن هسته‌ای شدن ایران، درصدد ارتقای آن تا دستیابی به بازدارندگی هسته‌ای بود

فاطمه کلانتری

خبرنگار گروه دیپلماسی

موضوع تهدید برای تغییر دکترین هسته‌ای ایران دیگر به یک عادت در واکنش به هرگونه افزایش تنش در منطقه و یا با غرب تبدیل شده است؛ در جدیدترین مورد، ۳۹ نماینده مجلس در نامه‌ای به شورای عالی امنیت ملی خواستار تجدیدنظر در دکترین دفاعی جمهوری اسلامی و صدور اجازه و فراهم شدن امکانات برای ساخت سلاح هسته‌ای شدند که واکنش برانگیز شده است. احمد بخشایش اردستانی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس و از امضاکنندگان این نامه در مصاحبه‌ای می‌گوید: «معنی این نامه این است که به سمت تولید سلاح هسته‌ای حرکت خواهیم کرد، من هم موافق هستم چراکه ایران برای اینکه بازدارندگی خودش را به رخ کشورهای منطقه و مخصوصاً اسرائیل برساند باید سلاح هسته‌ای داشته باشد، چراکه اسرائیل دارد».

پیش‌تر نیز سخنان کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی

حسن بهشتی پور تحلیلگر مسائل بین‌الملل:

آب به آسیاب دشمن نریزیم

می‌کرد، چگونه در دو مرحله طی یک سال گذشته هدف موشک‌های جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است. می‌خواهم بگویم صرف داشتن بمب هسته‌ای برای هیچ کشوری بازدارندگی ایجاد نمی‌کند. اجازه بدهید به این سوال که آیا بمب هسته‌ای بازدارندگی ایجاد می‌کند یا خیر را به سوال بعدی موقوف کنیم. سوال مشخص من این است که اگر فرض را بر این بگیریم که مخاطب سخنان در خصوص امکان تغییر دکترین دفاعی، طرف خارجی است تا همین سخنان نیز نوعی بازدارندگی ایجاد کند، آیا دستاوردی نیز داشته است؟

این یک اشتباه محاسباتی است و افراد توجه ندارند که اولاً برنامه هسته‌ای ما تحت نظارت بازرسان آژانس است و بیان اینگونه مسائل دستاوردی جز ایجاد دردسر از نظر رسانه‌ای و تبلیغاتی علیه ایران نخواهد داشت و سوزهای را به دست دشمنان ایران می‌دهد تا روی آن مانور بدهند. واقعیت این است که فعالیت هسته‌ای ایران زیر نظر بازرسان آژانس است و فعالیت ایران موضوع غیرشفافی نیست. بنابراین مطرح کردن موضوعات مرتبط با ساخت سلاح هسته‌ای جز

مباحث، دستاوردی را نیز برای کشور به همراه داشته است؟ نامه نمایندگان مجلس برای تغییر دکترین دفاعی کشور موضوع جدیدی است اما دو نظر در این حوزه وجود دارد؛ یک بحث این است که در صورتی که موجودیت ایران به معنای نظام جمهوری اسلامی ایران به خطر بیفتد، باید به سمت بازنگری در دکترین نظامی حرکت کنیم که الان اینگونه نیست. دومین دیدگاه این است که آیا اساساً بمب هسته‌ای می‌تواند برای ایران بازدارنده باشد؛ به این معنا که اگر برای مثال، ما بمب هسته‌ای داشته باشیم، دیگر کشوری به ما حمله نمی‌کند. ما الان شاهد هستیم که رژیم صهیونیستی ۲۰۰ کلاهک هسته‌ای دارد، اگر واقعاً این مسئله برایش بازدارندگی ایجاد

حسن بهشتی پور، تحلیلگر مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با هم‌میهن گفت: «واقعیت این است که فعالیت هسته‌ای ایران زیر نظر بازرسان آژانس است و فعالیت ایران موضوع غیرشفافی نیست. بنابراین مطرح کردن موضوعات مرتبط با ساخت سلاح هسته‌ای جز اینکه آب به آسیاب دستگاه تبلیغاتی دشمنان علیه ایران بریزد، نتیجه دیگری ندارد».

ساخت سلاح هسته‌ای، مباحث پیرامون آن و جدال حامیان و مخالفانش موضوع جدیدی نیست و بارها تغییر دکترین نظامی ایران به موضوع روز کشور بدل شده است؛ آیا این

نگاه
کارشناسی

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

THE TIMES OF ISRAEL

آمریکاسامانه‌های دفاع موشکی تاد به اسرائیل می‌فرستد؟

به گفته مقام‌های آمریکایی، ایالات متحده آمریکا در حال بررسی ارسال سامانه‌های دفاع موشکی پیشرفته به اسرائیل هستند که قرار است توسط اپراتورهای آمریکایی اداره شود و در صورت حمله انتقامی ایران به اسرائیل برای مقابله با حملات موشکی ایران مورد استفاده قرار گیرد. اسرائیل وعده داده است که بعد از عملیات نظامی ایران در اول اکتبر یا ۲۰۰ موشک بالستیک به اسرائیل به این عملیات واکنش نشان دهد و واشنگتن به دنبال این است که اسرائیل این حمله را با آمریکا هماهنگ کند و ابعاد آن را محدودتر کند. براساس گزارشی که روز شنبه منتشر شد، مقام‌های آمریکایی اینگونه تصور می‌کنند که اسرائیل فهرست اهداف احتمالی خود را محدودتر کرده است. در حالی که ایران تأکید کرده است که هر اقدام نظامی اسرائیل را با اقدامی مشابه پاسخ خواهد داد. رسانه‌های عبری‌زبان روز شنبه اعلام کردند که قرار است آمریکا سامانه‌های موشکی تاد (THAAD) پدافند هوایی مرحله پایانی ارتفاع بالا) به اسرائیل ارسال کند تا توانایی اسرائیل در مقابله با موشک‌های بالستیک که نیروهای نیابتی ایران هم در ماه‌های اخیر از آن استفاده کرده‌اند، به‌سود پیدا کند. یک مقام آمریکایی که به شرط پنهان ماندن نامش با تایمز او اسرائیل گفت‌وگو می‌کرد تأیید کرد که جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا در حال بررسی احتمال ارسال چنین سامانه‌هایی به اسرائیل است، اما هنوز تصمیم قطعی در این زمینه اتخاذ نشده است. ایالات متحده آمریکا مجموعه متنوعی از سامانه‌های دفاع موشکی را از جمله سامانه‌های پدافند هوایی پاتریوت، در سراسر خاورمیانه و اروپا مستقر کرده است. مقام‌های آمریکایی ماه‌هاست که در حال بررسی این موضوع هستند که چه سامانه‌هایی را به منطقه ارسال کنند و در چه مناطقی مستقر کنند. اقدام به ارسال سامانه تاد به اسرائیل به معنای اعزام سربازان آمریکایی است تا این سامانه‌های پیچیده را اداره کنند. براساس گزارشی که ماه آوریل مرکز پژوهش‌های کنگره آمریکا منتشر کرد، ارتش آمریکا ۷ سامانه تاد در اختیار دارد. این سامانه به عنوان مکمل سامانه پاتریوت شناخته می‌شود اما می‌تواند محیط وسیع‌تری را پوشش دهد و اهدافی را در فاصله ۱۵۰ تا ۲۰۰ کیلومتر هدف قرار دهد. هر سامانه تاد شامل ۶ لاجر مستقر روی کشتی، ۴۸ رهگیر و تجهیزات رادویی و راداری هستند که عملیاتی کردن آن به ۹۵ سرباز نیاز دارد. یک سال پیش لوید آستین، وزیر دفاع آمریکا دستور داد که یک سامانه تاد و تعدادی از گردان‌های پاتریوت به خاورمیانه ارسال شود تا حفاظت از نیروهای آمریکا در منطقه تقویت شود و امکان دفاع از اسرائیل بهبود پیدا کند.

ایران در حال آمادگی برای مقابله با حمله انتقامی اسرائیل در واکنش به عملیات نظامی اول اکتبر است. بر اساس گزارش شبکه خبری NBC آمریکا مقام‌های واشنگتن معتقدند که اسرائیل فهرست اهداف خود را در حمله احتمالی به اهداف نظامی و زیرساخت‌های انرژی محدود کرده است. بر اساس این گزارش به نقل از مقام‌های بدون نام آمریکایی هیچ نشانه‌ای وجود ندارد که اسرائیل قصد داشته باشد به تاسیسات هسته‌ای ایران حمله کند یا اقدام به ترور اشخاص کند. این گزارش تأیید می‌کند که اسرائیل هنوز تصمیم نهایی را برای زمان و نحوه حمله نگرفته است. روز شنبه سسی‌ان‌ان گزارش داد که ایران از طریق قطر به ایالات متحده آمریکا پیام داده است که اگر حمله‌ای به خاک ایران انجام شود، تهران واکنش نشان می‌دهد. این شبکه خبری به نقل از معاون فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خبر داده است که اگر به زیرساخت‌های انرژی ایران حمله شود، ایران نیز تاسیسات انرژی اسرائیل را هدف قرار می‌دهد. ایران مدعی است که حمله قبلی که تاحدود زیادی ناموفق بود، فقط تاسیسات نظامی را هدف قرار داد. براساس گزارش‌ها آمریکا به اسرائیل فشار می‌آورد تا در واکنش انتقامی به حمله ایران از حمله به تاسیسات هسته‌ای یا زیرساخت‌های انرژی خودداری کند، چراکه نگران تشدید حملات تلافی‌جویانه میان دو قدرت منطقه‌ای است. نقل قول‌های مقام‌های آمریکایی در روزهای اخیر نشان می‌دهد که نسبت به عدم شفافیت اسرائیل در مورد برنامه‌های حمله به ایران دچار سرخوردگی شده‌اند، هرچند مقام‌های اسرائیل و آمریکا هفته گذشته اعلام کرده بودند که پس از تماس تلفنی روز چهارشنبه جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا و بنیامین نتانیاو، نخست‌وزیر اسرائیل، هماهنگی نزدیک‌تری میان آمریکا و اسرائیل ایجاد شده است.